

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 16/04–9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. januára 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. K. Ö., bytom B., prechodne bytom K., vo veci porušenia jeho práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 247/93 a postupom Krajského súdu v Bratislave (bez uvedenia spisovej značky) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. K. Ö. o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 12. novembra 2003 doručené podanie Mgr. K. Ö., bytom B., prechodne bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „Sťažnosť v ústavnoprávnej veci (...)“. V úvode podania namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ako aj bližšie nekonkretizovaného práva podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) v jeho pracovnoprávnej veci, ktorej spisové označenie, pod ktorým sa vec vybavovala na označených súdoch, neuviedol (odvolával sa na svoje predchádzajúce podanie vedené na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 694/03).

Sťažovateľ navrhol, aby: „1) Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosti sťažovateľa vyhovel. 2) Nariadil pojednávanie a dokazovanie za prítomnosti sťažovateľa s navrhovanými svedkami uvedenými v súdnom spise. 3) Priznal sťažovateľovi za prietahy v konaní nemajetkovú ujmu 500.000,- Sk.“

Sťažovateľ v podaní uviedol, že „... bol zamestnancom na FTVŠ UK Bratislava (...) ako je to obsiahnuté v jeho predošlej ústavnej sťažnosti zo dňa 4. apríla 2003 (...), ktorá je vedená na ÚS SR Košice pod sp. zn. Rvp 694/03-6“.

Ústavný súd zo svojho spisu sp. zn. II. ÚS 204/03 (predtým sp. zn. Rvp 694/03) zistil, že sťažovateľ podal 9. apríla 2003 ústavnému súdu sťažnosť v zásade totožného obsahu (ktorou namietal porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru, práva na spravodlivé súdne konanie a práva na súdnu ochranu, ktorého sa mal dopustiť okresný súd v konaní o odškodnení jeho pracovného úrazu vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 247/93). V konaní o tejto sťažnosti ústavný súd zistil, že okresný súd v pracovnoprávnej veci sťažovateľa rozhodol rozsudkom č. k. 14 C 247/93-117 z 13. júna 2001, proti ktorému podal sťažovateľ 17. augusta 2001 odvolanie. Keďže sťažovateľ namietol prietahy v konaní pred okresným súdom, ktorý o jeho veci „v okamihu podania sťažnosti nekonal, pričom v tom čase prebiehalo vo veci sťažovateľa odvolacie konanie pod sp. zn. 8 Co 498/02 na Krajskom súde v Bratislave, postup ktorého sťažovateľ nenamietal“, ústavný súd predmetnú sťažnosť uznesením č. k. II. ÚS 204/03-22 zo 14. októbra 2003 odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Dopytom na okresnom súde ústavný súd zistil, že o odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 8 Co 498/02-167, 8 Nc 58/02 z 10. júna 2003, ktorým potvrdil prvostupňový rozsudok o zamietnutí návrhu sťažovateľa.

Sťažovateľom napadnutý rozsudok okresného súdu (v spojení s druhostupňovým rozsudkom) nadobudol právoplatnosť 6. októbra 2003.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola (...) v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa ustanovenia § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol (...).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecnými súdmi) ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému súdu došla, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažovateľ opätovne namietol porušenie základných práv postupom okresného súdu, o ktorom už ústavný súd rozhodol vyššie citovaným uznesením, ústavný súd jeho sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu jej neprípustnosti.

Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 12. novembra 2003 namietol porušenie označeného práva aj vo vzťahu k postupu krajského súdu v predmetnej veci. Vyššie uvedeným postupom ústavný súd zistil, že v čase doručenia sťažnosti tvrdené porušovanie práv sťažovateľa už netrvalo. Konanie, v ktorom malo dochádzať k zbytočným priet'ahom, bolo už skončené rozsudkom, ktorý nadobudol podľa doložky právoplatnosti právoplatnosť dňom 6. októbra 2003.

Tento skutkový stav bol základom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť je v tejto časti podaná oneskorene. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru zásadne vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo (I. ÚS 235/03). Preto sťažnosť v tejto časti z tohto dôvodu ústavný súd odmietol.

2. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy a k namietanému porušeniu práva, aby sa jeho vec prerokovala (...) v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu a krajského súdu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa ods. 2 cit. ustanovenia ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Podľa ods. 3 cit. ustanovenia každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala (...) v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov (napr. Občiansky súdny poriadok).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, „že súdy vo veci samej rozhodovali o mne bezomňa, bez vykonania navrhovaných dôkazov, bez vypočutia navrhovaných svedkov (...)“

nevykonali žiadne dokazovanie v mojej prítomnosti (...)“, čiže namietal porušenie základného práva, aby sa jeho vec prerokovala v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy. Vo svojej sťažnosti (bod I, str. 1) však sťažovateľ zároveň uvádza, že proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave, ktoré mu bolo doručené prostredníctvom súdu prvého stupňa 8. októbra 2003, podal 30. októbra 2003 mimoriadny opravný prostriedok.

Z cit. čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Z uvedenej subsidiárnej štruktúry ochrany ústavnosti vyplýva, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo Dohovoru. Platný právny poriadok Slovenskej republiky dáva dostatočný priestor (a aj prostriedky) na uplatnenie týchto práv v rámci sústavy všeobecných súdov, a to prostredníctvom riadnych, resp. mimoriadnych opravných prostriedkov. Nič nebránilo tomu, aby sťažovateľ uplatnil ochranu vyššie označených základných práv v rámci odvolacieho konania (vo vzťahu k ním namietanému postupu okresného súdu – ochranu v tomto prípade poskytuje krajský súd), resp. využitím dovolania (§ 237 Občianskeho súdneho poriadku) ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktoré sú účinnými právnymi prostriedkami nápravy namietaného porušenia označených základných práv.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v tejto časti je sťažnosť neprípustná pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Navyše, podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu za súčasť základného práva vyjadriť sa k vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nemožno považovať aj povinnosť súdu vykonať dôkazy označené účastníkmi súdneho konania, t. j. že do obsahu tohto základného práva nepatrí povinnosť súdu vykonať všetky navrhované dôkazy (napr. I. ÚS 75/94, I. ÚS 35/97, I. ÚS 64/97). Do tohto obsahu nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (napr. I. ÚS 98/97).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2004